Protokoll (nr 2026:1)
Sammanträdesdatum: 2026-02-13

Tid: 2026-02-13, kl 10:00-12:00

Plats: Konferensrum Pärlan, Zirkongatan 7, Västra Frölunda.

Närvarande

Ledamöter från pensionärsföreningarna

Gudhrun Järlebratt, SPF Älvsborg
Chris Ramberg, SPF Askim
Lisbeth Eriksson, SKPF
Ulf Johansson, SKPF
Pernilla Knutsson, SPF Linje 9
Leif Hörlin, HBTQ-seniorerna
Lars Skoglund, PRO Askim
Anna-Maj Christiansson RPG
Erna Kristensson, PRO Smycket

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen (ÄVO)

Katarina Meuller, avdelningschef hälso- och sjukvård
Ingela Weiland, avdelningssekreterare hälso- och sjukvård

Frånvarande

Simon Andrén Cederholm, avdelningschef kvalitet och utveckling
Ulla-Karin Näslund, SKPF
Gerda Svendsen, SKPF
Mimmi Welin, SPF Näset/Önnered

Inbjudna

Helena Söderbäck, projektledare Hemtjänstens strukturella förutsättningar
Wenche Lerme, projektledare Göteborgs stads Klimatanpassningsplan

§1. Mötets öppnande samt fastställande av dagordningen

Avdelningschef Katarina Meuller hälsar alla välkomna till pensionärsråd Sydväst.

§2. Föregående anteckningar

Anteckningarna är utskickade sedan tidigare.

§3. Förbättra Hemtjänstens strukturella förutsättningar

Bilaga 1. Projektledare Helena Söderbäck presenterar hemtjänstens strukturella förutsättningar och vad den demografiska utmaningen innebär, bland annat att öka hemtjänstens förmåga att möta behovet av hemtjänst i en befolkning med fler äldre och färre yngre i yrkesaktiv ålder.
Projektledare Helena lyfter att det hälsofrämjande och förebyggande arbetet är en central del i ÄVO:s Tioårsplan samt i arbetet med en åldersvänlig stad, se bild i presentationen.

Pensionärsorganisationerna lyfter föreningsbidrag som är ett viktigt temaämne i sig när det gäller det förebyggande arbetet.

På fråga från pensionärsorganisationerna vad hållbar bemanning innebär förklarar avdelningschef Katarina att hållbar bemanning är en förstärkt grundbemanning som gör att verksamheten kan upprätthållas utan att bli sårbar vid medarbetares frånvaro.

Projektledare Helena informerar om ny taxemodell från 1 januari 2026, vilket medför att brukaren betalar utifrån beviljat behov av hemtjänst i stället för utförd tid, se bild i PPT.

Projektledare Helena lyfter att minutstyrning ska avskaffas under 2026. Hemtjänst är en komplex verksamhet som kräver stor planering samt att det är viktigt att omsorgstagaren är nöjd med hjälpen som ges.

Pensionärsorganisationerna efterhör kring regler för de privata utförarna. Projektledare Helena svarar att det ÄVO arbetar med internt kopplat till minutstyrningen är ett utvecklingsarbete som ska mynna ut i analyser och förslag. Om förslagen kommer att påverka hur de styrande dokumenten har vi inte kunskap om idag. De styrande dokumenten beslutas politiskt och gäller samtliga utförare av hemtjänst i Göteborgs Stad, både egen regi och privata utförare.

Projektledare Helena rapporterar om delprojekt som pågår inom hemtjänsten, se bildspel. Vidare information om att den kvalificerade omsorgen ökar, vilket ställer höga krav på medarbetare inom hemtjänsten med fler multisjuka. Kontinuitet inom hemtjänsten är viktig och att behov av stöd kan variera för en brukare.

Slutligen informerar projektledare Helena om projekt ÄVO 2.0, ett förändringspaket i tre områden: 1. Hållbar bemanning med marginal i schemat 2. Chefens uppdrag och förutsättningar 3. God chefstäthet. Se mer information i bildspelet.

§4. Klimatanpassningsplan

Bilaga 2. Projektledare Wenche Lerme rapporterar kring Göteborgs stads klimatanpassningsplan och informerar om den genomförda workshopen i klimatanpassning, se mer information i bildspel.

Pensionärsorganisationerna efterhör kring klimatanpassade bostäder.
Projektledare Wenche delger att det pågår arbete kring ett föränderligt klimat, bland annat en pilotstudie gällande inomhustemperatur på Glöstorpshöjdens Vård- och omsorgsboende. Det pågår också en samhällsplanering att skapa svala mötesplatser med bänkar och träd samt finns det vattenstationer på flera ställen i staden.

På fråga från Pensionärsorganisationerna gällande inomhustemperatur i boenden västra Göteborg svarar projektledare Wenche att rum mot Öster är oftast väldigt varma.
När det gäller frågan om air condition i framtida boenden så ger det ökad energianvändning, vilket kräver dialog med Stadsfastigheter. Idag ser man över hur man med enklare medel kan ändra temperaturen i boenden.

På fråga från pensionärsorganisationerna om hur omvärldsbevakning sker svarar projektledare Wenche att Stadsledningskontoret leder arbetet och ansvarar för omvärldsbevakningen.

Pensionärsorganisationerna frågar om det finns rutiner då hemtjänsten kommer hem till en brukares lägenhet som kanske visar på över 40 grader en varm sommardag. Projektledare Wenche menar att det är ett eget ansvar hos en person, men som förvaltning går man ut med tydlig rekommendation, samt har hemtjänsten rutin att gå ut med information att brukare ska dricka mycket vatten och använda vätskeersättning under varma sommardagar.

Pensionärsorganisationerna tar slutligen upp hur vi tar hand om effekterna kring klimatförändringar och att staden har ett pågående arbete som påverkar vårt område, till exempel gällande matlådor.
Avdelningschef Katarina bekräftar att det finns ett pågående arbete som hänger ihop med transporter. Staden har ett tydligt budgetmål till alla förvaltningar att omhänderta detta och som beskrivs i budgetrapporten.

Pensionärsorganisationerna önskar att frågan om klimatet tas upp igen till hösten, gemensamt med samtliga pensionärsråd, för att möjliggöra en gemensam dialog. Avdelningschef Katarina tar med sig att frågan lyfts i pensionärsråden den 10 april samt att undersöka om det finns intresse hos övriga råd att behandla frågan gemensamt till hösten.

§5. Pensionärsrådets egna frågor

a) Bemanning LPR (lokala pensionärsråd)
Bilaga 3. PRO lyfte frågan om bemanning LPR på pensionärsråd 10 november 2025. Bestäms idag att frågan bordläggas tills vidare.

b) Föreningsbidrag för föreningar med fokus på äldre
PRO skrev mejl 8 dec 2025 där man vill ha information om vad det innebär för föreningarna i Sydväst: *Göteborgs stadsbudget / ÄVO nämnd fått ett uppdrag kring föreningsbidrag med fokus på äldre*.
Avdelningschef Katarina återkommer med information på pensionärsråd 10 april.

c) Publicering och kommunikation protokoll Pensionärsråd
PRO lyfte frågan 10 november 2025 gällande publicering och kommunikation av protokoll från pensionärsråden. PRO menar att pensionärsråden inte är känt för äldre och önskar få en mer publik enklare presentation av protokollen.
Pensionärsorganisationerna diskuterar idag om de endast företräder sina egna organisationer eller om de företräder alla. Gudhrun Järlebratt informerar att SPF gör en egen kort sammanfattning/presentation som visar på medlemsmöten.

d) Val av vice ordförande Pensionärsråd Sydväst för 2026
Lars Skoglund PRO tar över som vice ordförande efter Gudhrun Järlebratt SPF.

e) Aktivitetslista Pensionärsråd Sydväst
Bilaga 4. Aktivitetslistan för Pensionärsråd Sydväst var en bilaga till dagens agenda. Palliativ vård, Sväljningssvårigheter samt Nutrition planeras till pensionärsrådet 10 april. Lämpliga föreläsare ska bjudas in.

f) Inbjudan workshop 16 mars Inköp av dagligvaror
Bilaga 5. Denna workshop är en del av ett projekt som arbetar för att ta fram ett framtidssäkrat arbetssätt för Inköp av dagligvaror inom Äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen. Pensionärsorganisationerna bjuds in till workshop 16 mars, anmälan sker till karolina.natt.och.dag@aldrevardomsorg.goteborg.se
Se mer information i PPT.

§6. Möte Pensionärsråd 2026

Fredagar kl. 10-12

- 10 april
- 11 september
- 6 november

Vid anteckningarna var,

Ingela Weiland

Göteborgs Stad

Förbättra hemtjänstens strukturella förutsättningar

Presentation vid Lokala pensionärsrådet Sydväst
2026-02-13
Helena Söderbäck, projektledare

Presentationens upplägg

- Bakgrund. Varför pratar vi om hemtjänstens strukturella utmaningar?
- Vad har vi gjort så här långt?
- Minutstyrning – vad är det?
  Samtal
- Vad händer nu?
- Reflektioner och medskick till det fortsatta arbetet

Fler äldre och färre yngre

Befolkningsökning mellan 2024 – 2035

Göteborgs Stad

Ålder 20 – 64

9,64%

Ålder 85 – 99

58,14%

Ett förvaltningsgemensamt projekt

- Att förbättra hemtjänstens strukturella förutsättningar har identifierats som den viktigaste insatsen för att säkerställa genomförandet av nämndens uppdrag avseende hemtjänst.

- Hemtjänstens strukturella förutsättningar kan inte lösas internt inom avdelningen. De är kopplade till samtliga verksamheter inom Äldre samt vård-och omsorgsförvaltningen (ÄVO) och därför formeras ett förvaltningsgemensamt projekt för att hålla ihop arbetet.

- Projektet genomförs i nära samarbete med chefer, medarbetare och fackliga organisationer och andra intressenter.

Syftet är att öka hemtjänstens förmåga att möta behovet av hemtjänst i en befolkning med fler äldre och färre yngre i yrkesaktiv ålder

Tioårsplanen

Göteborgs Stad

Välfärdsutmaningen
- Så möter vi en befolkning med fler äldre och färre yngre

Fokusområde

Aktivt och hälsosamt åldrande	Hållbar vård och omsorg	Attraktiv arbetsgivare
• Främja självständigt liv och fördröja ett inträde till äldreomsorgen • Arbeta för en åldersvänlig stad	• Effektiva processer i vård- och omsorgskedjan • Systematiskt kvalitetsarbete	• Kompetensförsörjning • Hållbar bemanning • Arbetsmiljö (fysisk, social och organisatorisk)

Kritiska processer

Digitalisering som metod för verksamhetsutveckling

Den nya socialtjänstlagen trädde i kraft 1 juli 2025

Socialtjänsten ska:

- Arbeta mer förebyggande och fånga upp behov innan de blivit för stora.
- Vara lättare att nå och få hjälp ifrån när det behövs.
- Kunna erbjuda insatser snabbare genom att fler insatser kommer kunna undantas från individuell behovsprövning - detta för att insatserna ska komma tillräckligt snabbt, när behovet är som störst.
- Verksamheten ska ligga i linje med vetenskap och beprövad erfarenhet och kontinuerligt följas upp och utvecklas.

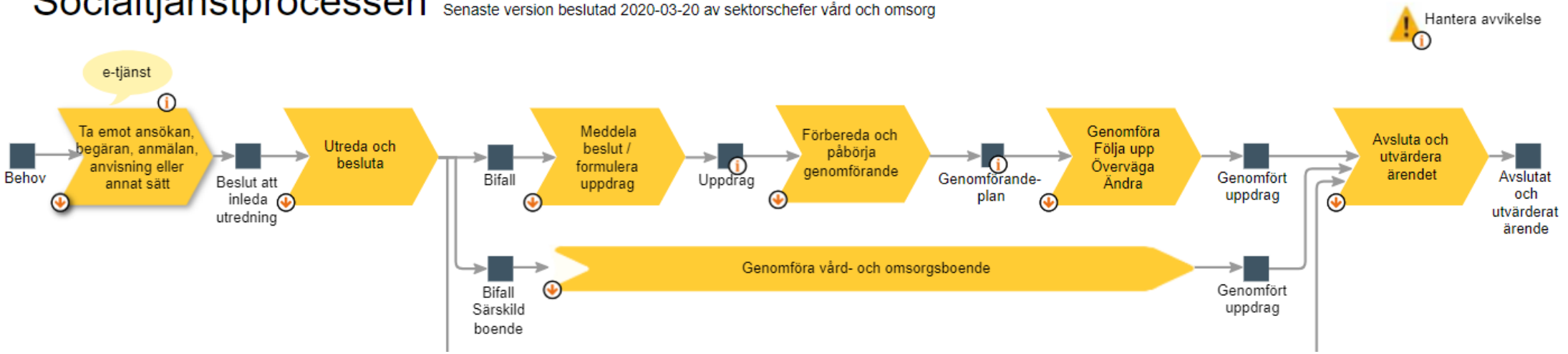
regeringen.se

Vad har vi gjort hittills?

Göteborgs Stad

Socialtjänstprocessen

Senaste version beslutad 2020-03-20 av sektorschefer vård och omsorg

Motsvarande processbeskrivning av ”genomföra hemtjänst” är uppdaterad och klar för beslut inom kort.

Ny taxemodell

Göteborgs Stad

Den nya avgiftsmodellen inom hemtjänsten innebär att omsorgstagare betalar en avgift utifrån beviljat behov av hemtjänst, i stället för utförd tid.
Förändringen trädde i kraft i januari 2025.

Nivåerna är framtagna utifrån en procentuell fördelning av maxtaxebeloppet.
Maxtaxan uppdateras varje år efter att regeringen beslutat om nytt prisbasbelopp.
Det påverkar sedan avgiften per nivå.

Förändring i taxekonstruktion			
Nivå	**Antal timmar per månad**	**Procent av maxtaxan**	**Avgift 2025**
1	Upp till 2 timmar	20 % av maxtaxa	528 kronor
2	Över 2 timmar men under 5 timmar	40 % av maxtaxa	1 056 kronor
3	Över 5 timmar men under 10 timmar	70 % av maxtaxa	1 849 kronor
4	Över 10 timmar	Maxtaxa	2 642 kronor

Varför ny taxemodell?

Behoven styr
Fokus på att behov hos personer med hemtjänst blir tillgodosedda i enlighet med beslutet om hemtjänst.

Förutsägbarhet och Trygghet
Den nya taxan gör det enklare för personer med hemtjänst att förutse sina kostnader för hemtjänst. Det kan bidra till att skapa trygghet och minska oron för att inte kunna betala avgiften.

Tydlighet
Fakturorna ska bli enklare att förstå.

Minska minutstyrning
En tydlig målsättning med den nya taxemodellen är att minska den stress som drabbar både personer med hemtjänst och medarbetare, när hemtjänstavgiften kopplas till utförd tid.

Förenklad administration
Förenklad administration skapar förutsättningar för mer tid till omsorgsarbete.

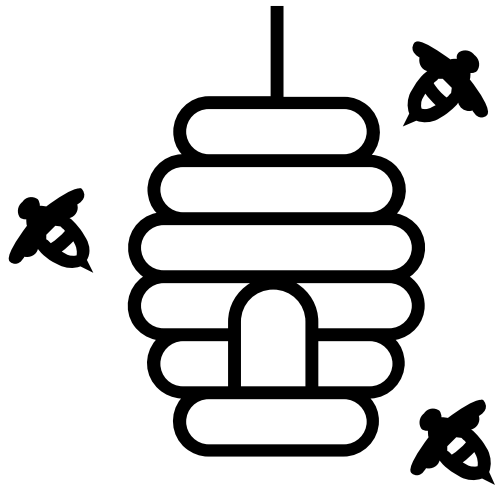

Flera delprojekt. Låt oss börja här.

”Minutstyrningen ska avskaffas, personalkontinuiteten förbättras och riktlinjen för fast omsorgskontakt ska införas fullt ut.”

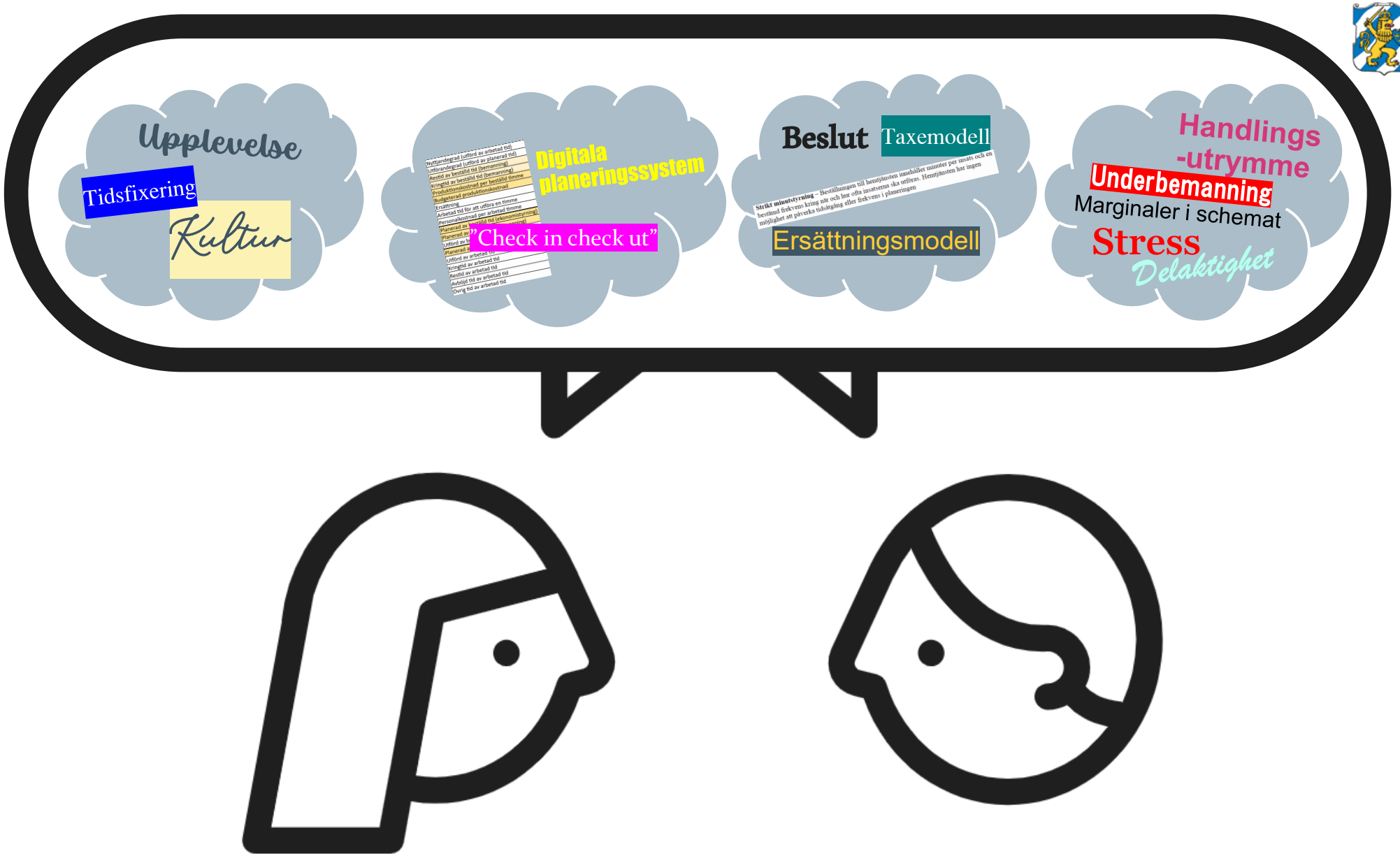
Göteborgs Stads budget 2026

- Vad betyder minutstyrning?

”Minutstyrning”

Upplevelse
Tidsfixering
Kultur
Digitala planeringssystem
”Check in check ut”
Beslut
Taxemodell
Ersättningsmodell
Handlings -utrymme
Underbemanning
Marginaler i schemat
Stress
Delaktighet

Projektets uppdrag

- Att avskaffa minutstyrningen i Göteborgs Stads hemtjänst är ett uppdrag med hög prioritet.

- Att helt avskaffa tidsperspektivet i hemtjänsten är inte möjligt. Tidsstyrningen kan däremot hanteras på olika sätt, och den centrala uppgiften framöver blir att utveckla former som möter behov och ökar delaktigheten för den enskilde, stärker omsorgens kvalitet och skapar en hållbar arbetsmiljö.

- För att omhänderta den politiska viljan blir det viktigt med en stor tydlighet i vad som ska avskaffas, vad som ska förändras och som ska bestå.
  Klargörande inför fas 3 – förändring och implementering!

”Minutstyrningen ska avskaffas, personalkontinuiteten förbättras och riktlinjen för fast omsorgskontakt ska införas fullt ut.”

Göteborgs Stads budget 2026

Delprojekt minutstyrning – utkast upplägg

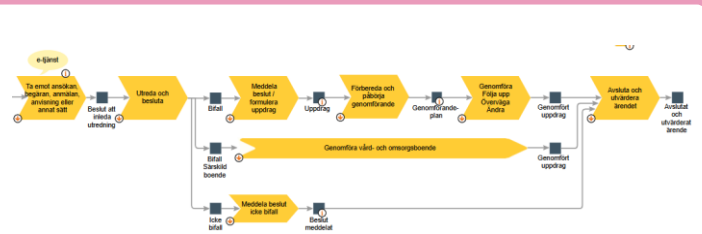
Göteborgs Stad

1 Definiera ”minutstyrning”

Gemensam utgångspunkt.
Vad menar vi?
Samsyn!

2 Nulägesanalys av tidsstyrning

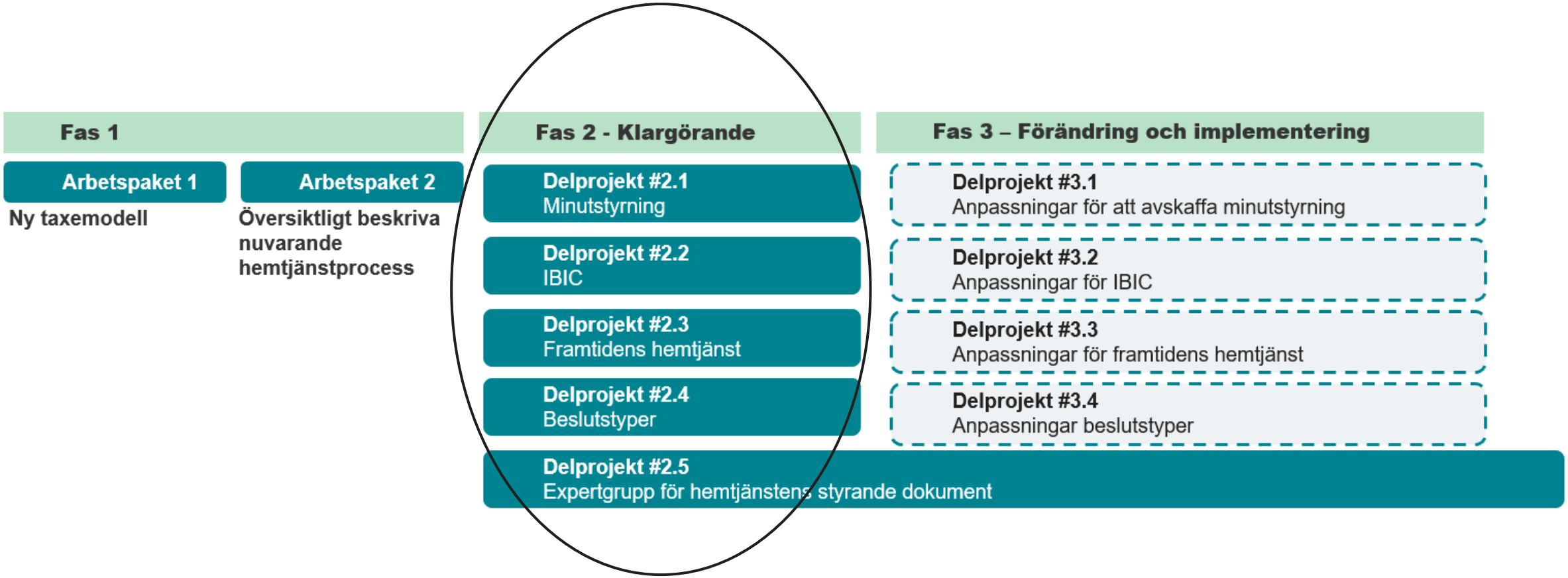

Vilka funktioner fyller tid och tidsstyrning genom processen från utredning, beslut, uppdrag, planering, genomförande och uppföljning av hemtjänst?
Samsyn!

3 Önskat läge och förslag

”Hur kan myndighetsutövning och genomförandet av hemtjänst förändras för att minska fokus på tid till förmån för fokus på den enskildes behov, ökad kvalitet, ökad effektivitet och god arbetsmiljö?”
Samsyn!

Uppdaterad projektstruktur

Bilden är schematisk

Projektets sammanhang

Exempel på förflyttningar med stöd av ny socialtjänstlag

Göteborgs Stad

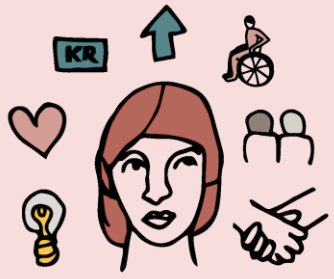
Akut

Förebyggande

Insatsstyrd

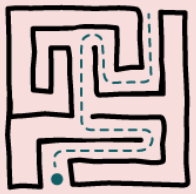
Behovsstyrd

Administrativa sysslor

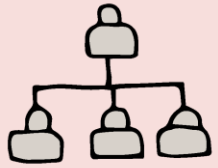
Socialt arbete

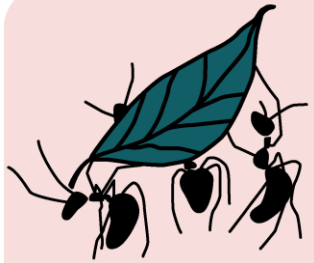
Sluten, krånglig

Lätt tillgänglig

Stuprör

Samarbete

ÄVO 2.0 – ett förändringsprogram med tre paket

Göteborgs Stad

Hållbar bemanning med marginal i schemat

Chefens uppdrag och förutsättningar

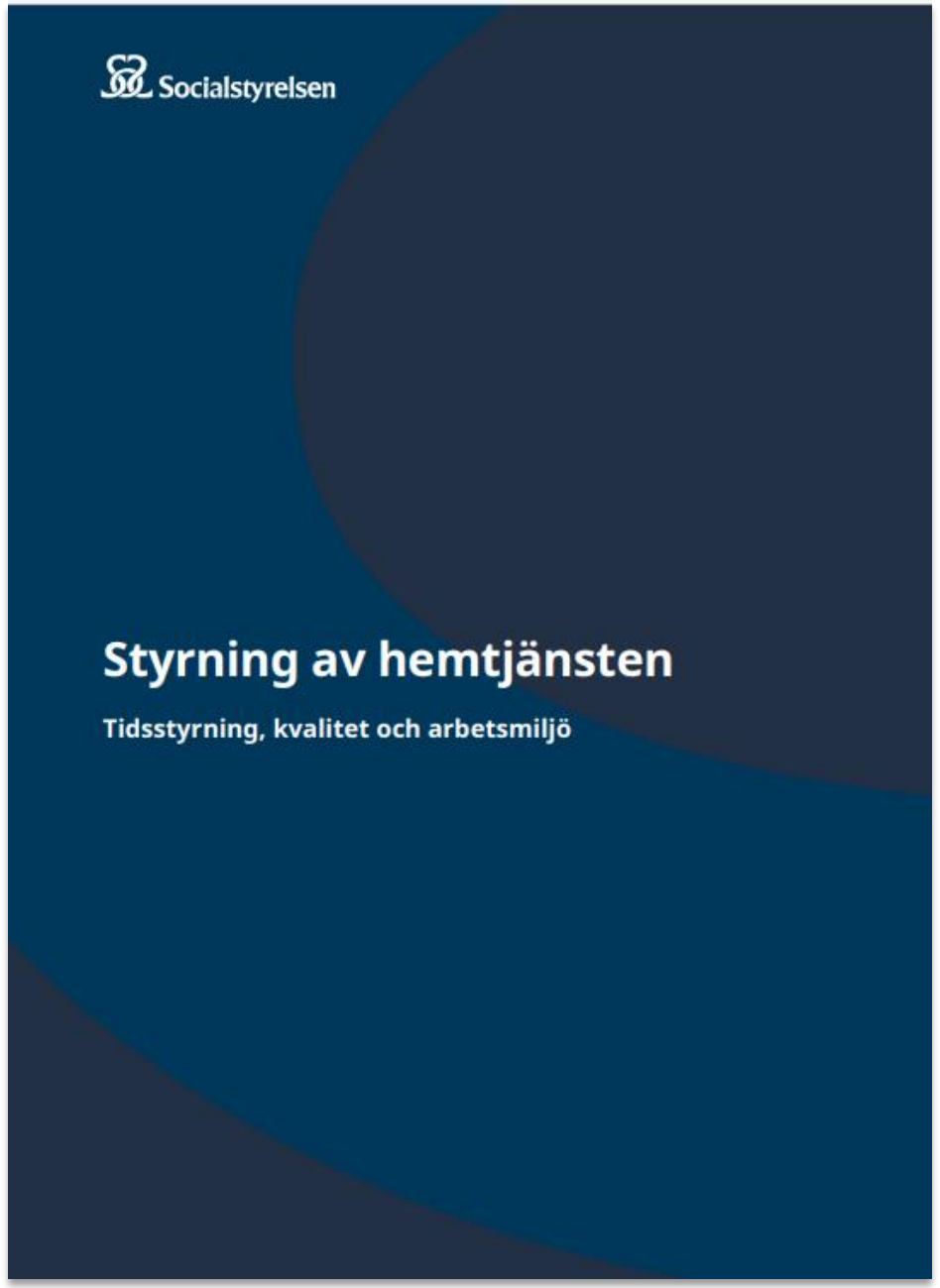
God cheftäthet

Rapport

Välstrukturerad och välunderbyggd med referenser och exempel.

Bekräftande avseende vår kunskap om nuläge och framtidsutmaningar.

Fungerar bra som stöd i det fortsatta utvecklingsarbetet; Klargörande fas.

Tack för att ni lyssnat!

- Reflektioner och/ eller medskick till det fortsatta arbetet?

Göteborgs Stad

Kontakt

Helena Söderbäck och Karin Gréen
Projektledare

GÖTEBORGS STAD
Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen
E-post:
helena.soderback@aldrevardomsorg.goteborg.se

karin.2.green@aldrevardomsorg.goteborg.se

Göteborgs Stad

Klimatanpassning

Pensionärsrådet – Sydväst 2026-02-13

Wenche Lerme

Det är dags att gå från ord till handling!

2030 ska Göteborg vara en ekologiskt hållbar stad. För att komma dit måste vi ställa om. Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram ger oss förutsättningar att jobba tillsammans med gemensamma arbetssätt och strategier.

Vård- och omsorgsboenden

- Värmeanpassning, finns aircondition
- Utemiljöer, finns ex lövskugga
- Hur är möjligheter till utomhusvistelse
- Finns evakueringsmöjligheter vid extremväder
- Är förbrukningsmaterial klimatanpassat
- Är återvinningen klimatsäkrad
- Är underleverantörer klimatcertifierade
- Finns tillgång till kollektivtrafik för besökande
- Är mat och fika klimatanpassad
- Medverkar de boende i klimatarbetet

Hemtjänst

- I mycket lika äldreboenden
- Hur hanteras återvinning
- Transporter mellan brukare
- Användning av material i bostaden

Göteborgs Stad

Klimatanpassningsarbete Göteborg Stad

Det nya normala...

Naturolyckor och extremväder – snabba förlopp:

- Ras- och skred
- Översvämning från höga flöden i vattendrag
- Översvämning från högvatten i havet
- **Skyfall**
- **Värmebölja**
- Torka
- Skogs- och markbrand
- Storm

Långsamverkande effekter – förändring över tid:

- Ökad medeltemperatur
- Ökad luftfuktighet
- Ökad årsnederbörd
- Förlängd vegetationsperiod
- Förändrad grundvattennivå
- Förändrat snö- och istäcke
- Nollgenomgångar
- Havsnivåhöjning

Indirekta effekter och effekter utanför Sverige:

- Brist i vattenförsörjningen
- Konsekvenser för förorenad mark
- Biologiska och ekologiska förändringar
- Skadegörare, sjukdomar och invasiva främmande arter
- Påverkan på livsmedelsproduktion och handel
- *Klimatflyktningar*
- *Geopolitik*

Vad är klimatanpassning?

Klimatanpassning innebär att rusta samhället för de nya förutsättningar som klimatförändringarna medför så att människors livsmiljöer och hälsa fortsatt kan tryggas och ekonomiska värden skyddas.

Foto: Leif Jernevi

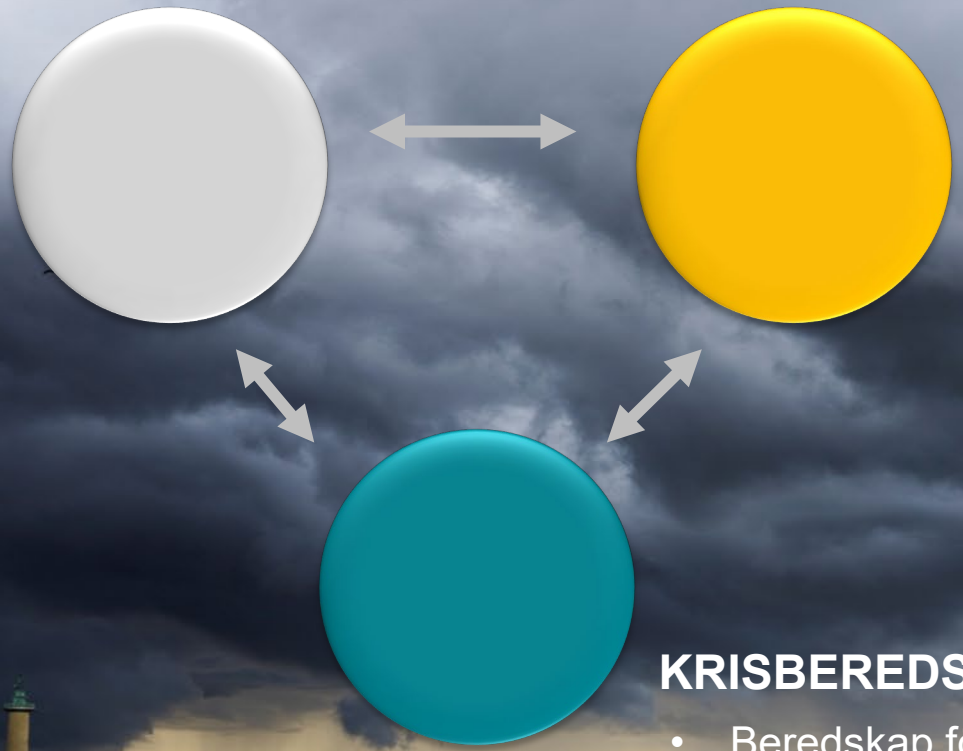
Fokus i klimatanpassningsplanen

Vad är klimatanpassning?

Jämlika livsvillkor & hälsa

MINSKA UTSLÄPPEN

- Arbete för att minska utsläpp av växthusgaser och minimera påverkan på klimatet.
- Bygger på globala mål, åtaganden och ansvar.
- *Tex. stadens Miljö- och klimatprogram 2021-30.*

KLIMATANPASSNING

- **Förebyggande arbete för att minska negativa effekter av extrema väderhändelser till följd av att klimatet förändras.** Anpassningsbehovet ökar i takt med att utsläppen ökar.
- *Tex. stadens Klimatanpassningsplan 2024-26*

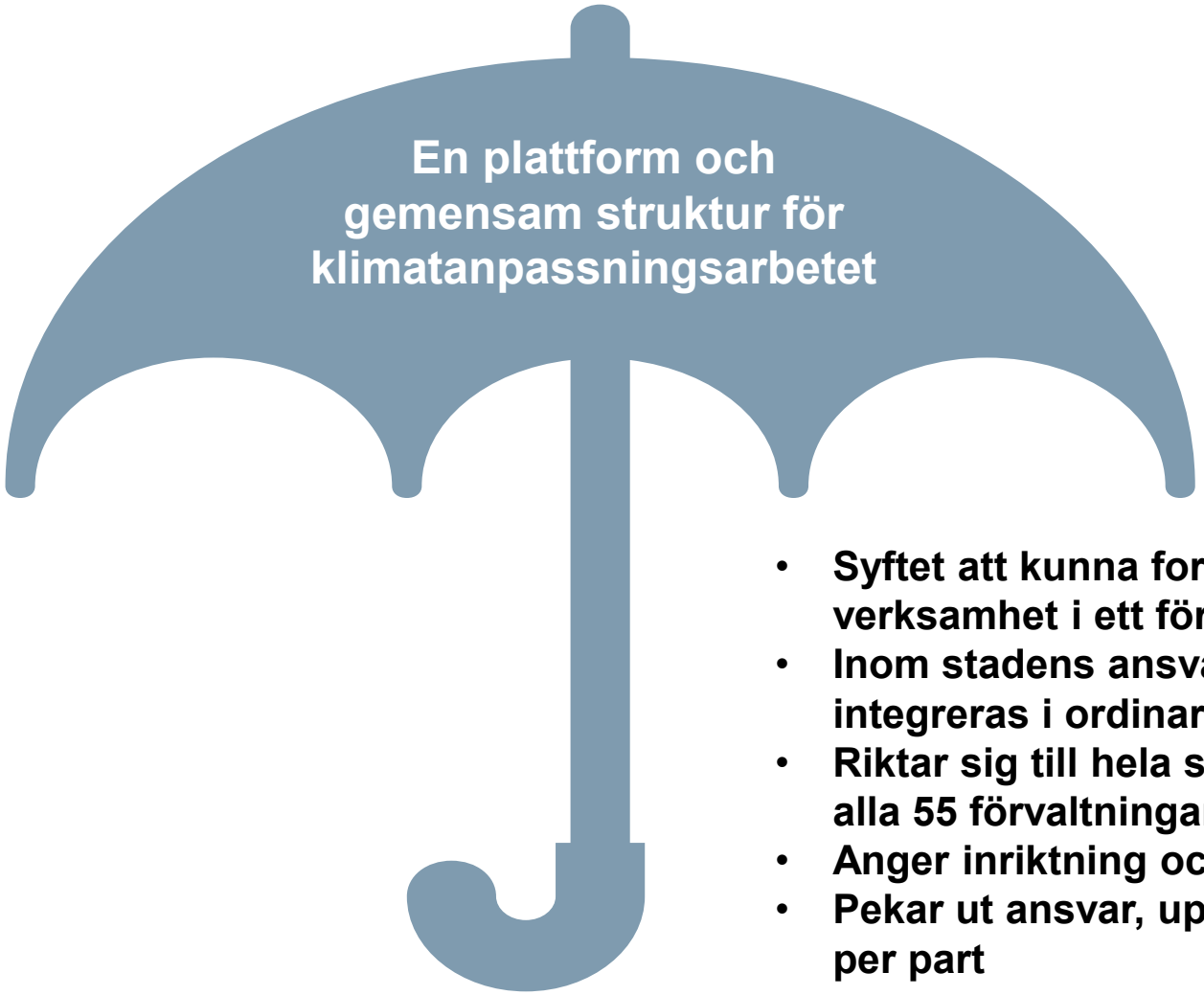
KRISBEREDSKAP

- Beredskap för akuta insatser vid extraordinära händelser, tex naturolyckor och extremväder.
- Arbetet omfattas av särskilda lagar och regler.
- *Tex stadens Risk- och sårbarhetsanalys, Plan för arbetet med civilt beredskap 2023-2027.*

Trygghet & brottsförebyggande

Göteborgs Stads klimatanpassningsplan 2024-26

Kommunfullmäktige

Nämnder/styrelser

- **Syftet att kunna fortsätta bedriva vår verksamhet i ett förändrat klimat**
- **Inom stadens ansvar och rådighet – integreras i ordinarie verksamhet**
- **Riktar sig till hela stadens organisation, alla 55 förvaltningar & bolag**
- **Anger inriktning och prioriterade insatser**
- **Pekar ut ansvar, uppdrag och åtgärder per part**

Göteborgs Stads klimatanpassningsplan 2024-26

UTGÅNGPUNKTER

Fokus på skyfall & värme…

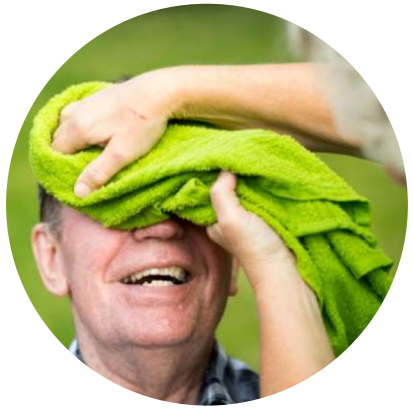
Minska sårbarhet i alla delar…

Anpassning som skyddar, bevarar & mildrar…

”Det nya normala”

i verksamheterna

- **Skydda människors liv & hälsa, fokus sårbara grupper**
- **Samhällsviktig verksamhet & infrastruktur fungerar**

i den befintliga staden

- **Bevara & stärka värdefulla livsmiljöer, natur & kulturarv**
- **Värdesäkra stadens egendom**

i det som planeras och byggs nytt

- **Klimatsäkra ny bebyggelse**
- **Nyttja blå-gröna system och strukturer för att hantera klimateffekterna**

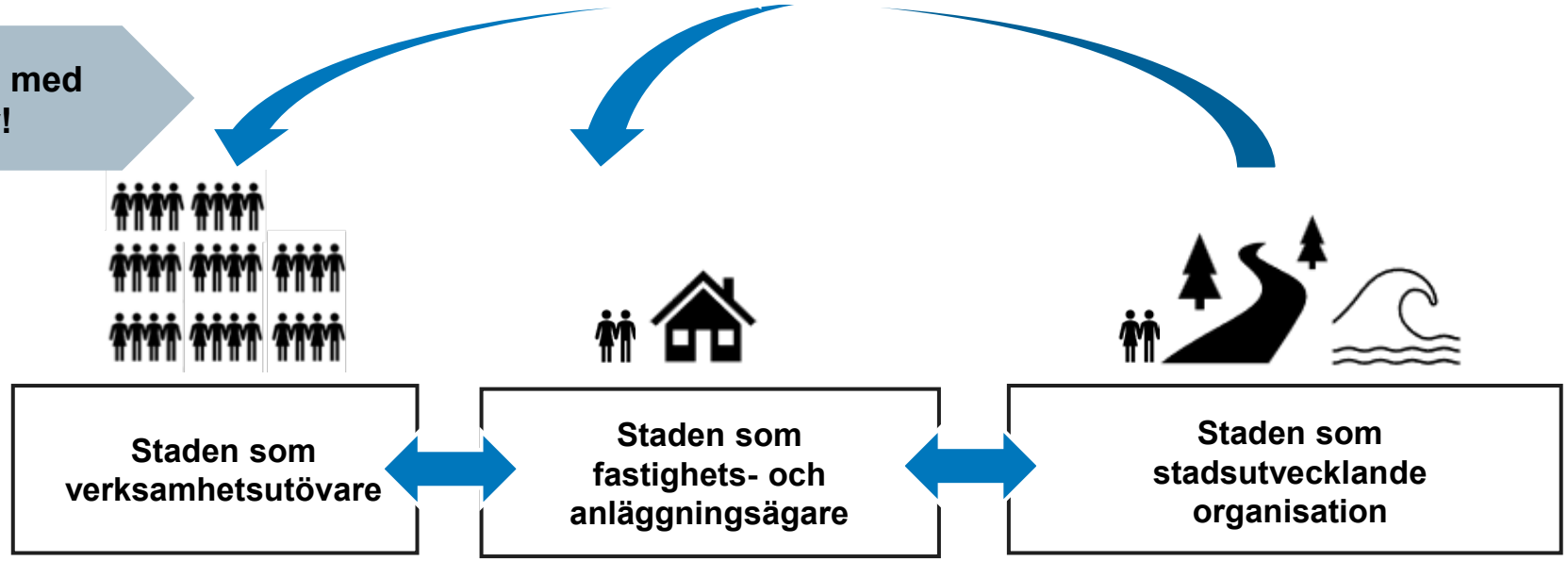

Gemensamt arbete i staden

Göteborgs Stads klimatanpassningsplan 2024-26

Breddad syn på rådighet och nytänkande…

Tre åtgärdsområden med koordineringsbehov!

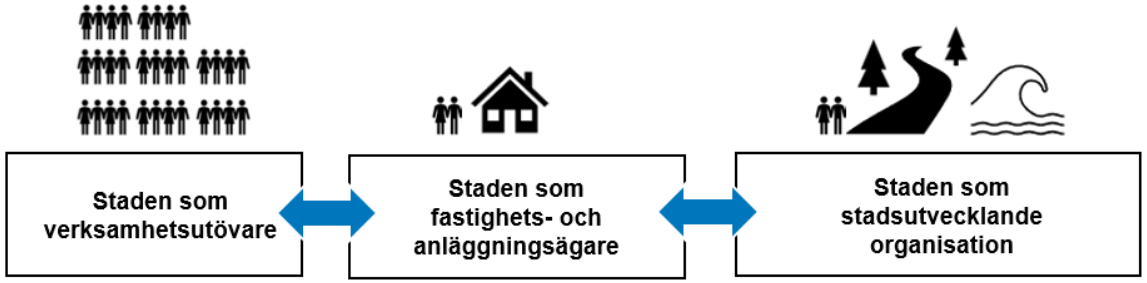
Hög flexibilitet för snabbare och "enklare" förändringar

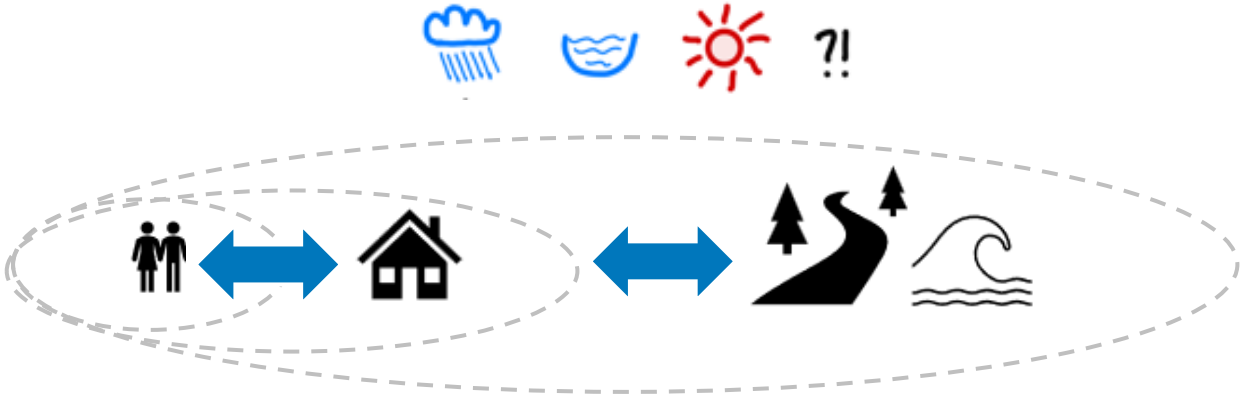
Stort ansvar, möjlighet att ta bredare roll inom staden (och även mot privat sektor)

Jobbat länge, har hög kompetens, uppdrag & ansvar och åtgärdsförslag framme

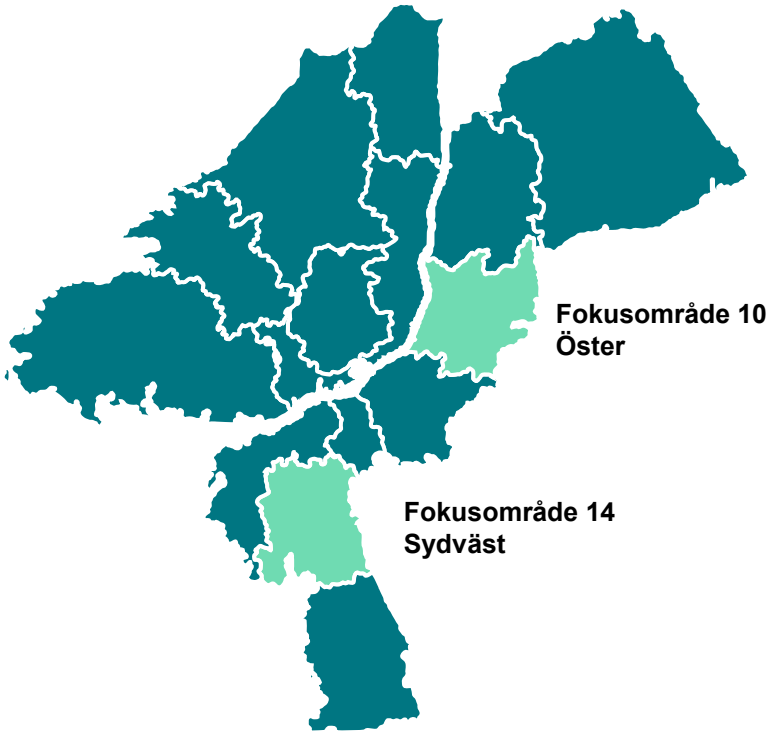
Göteborgs Stads klimatanpassningsplan 2024-26

Kraftsamling i geografiska fokusområden!

=

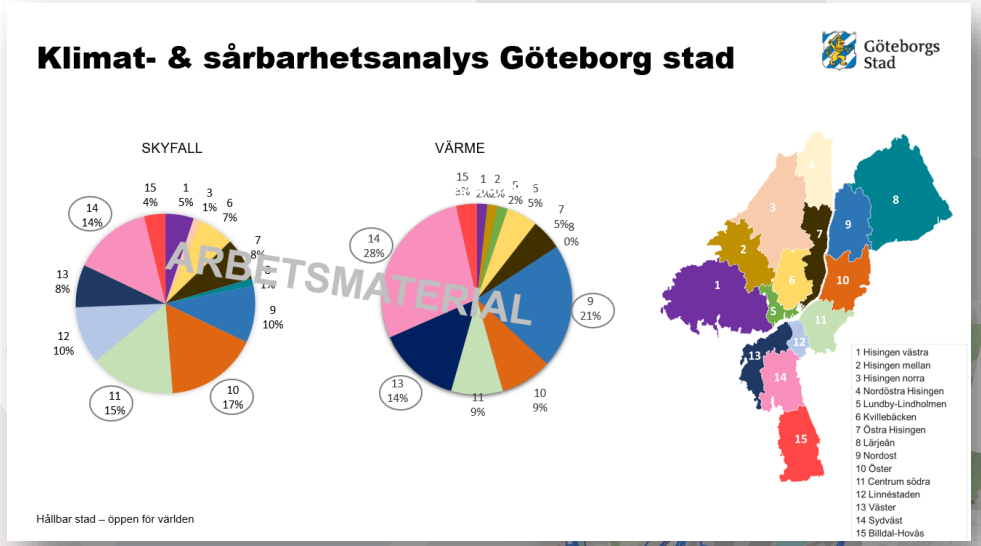

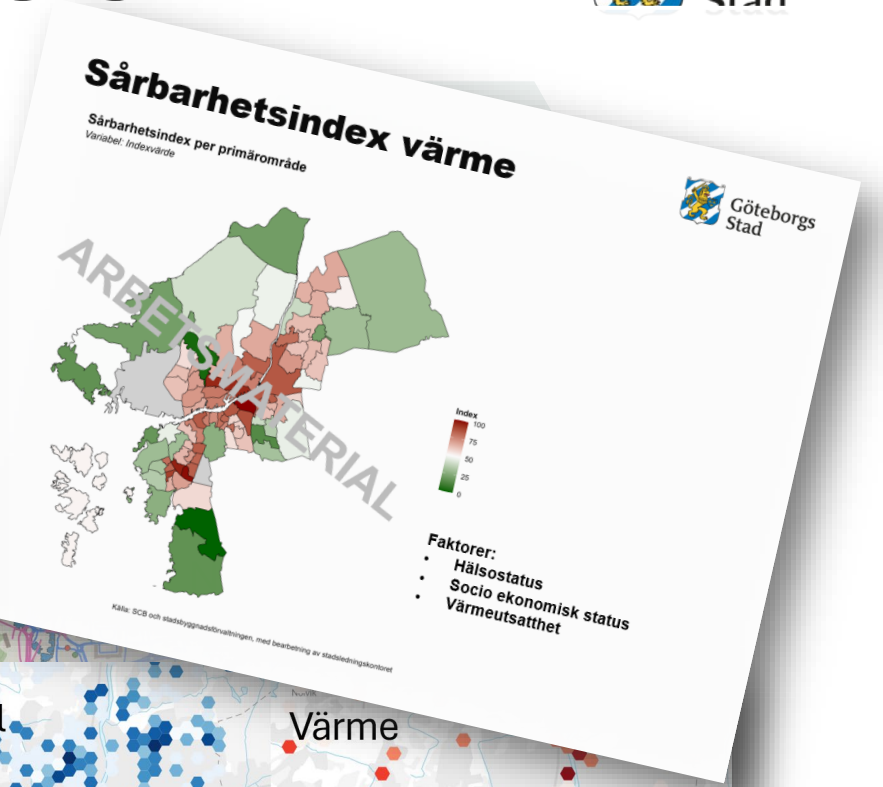
Geografiska fokusområden

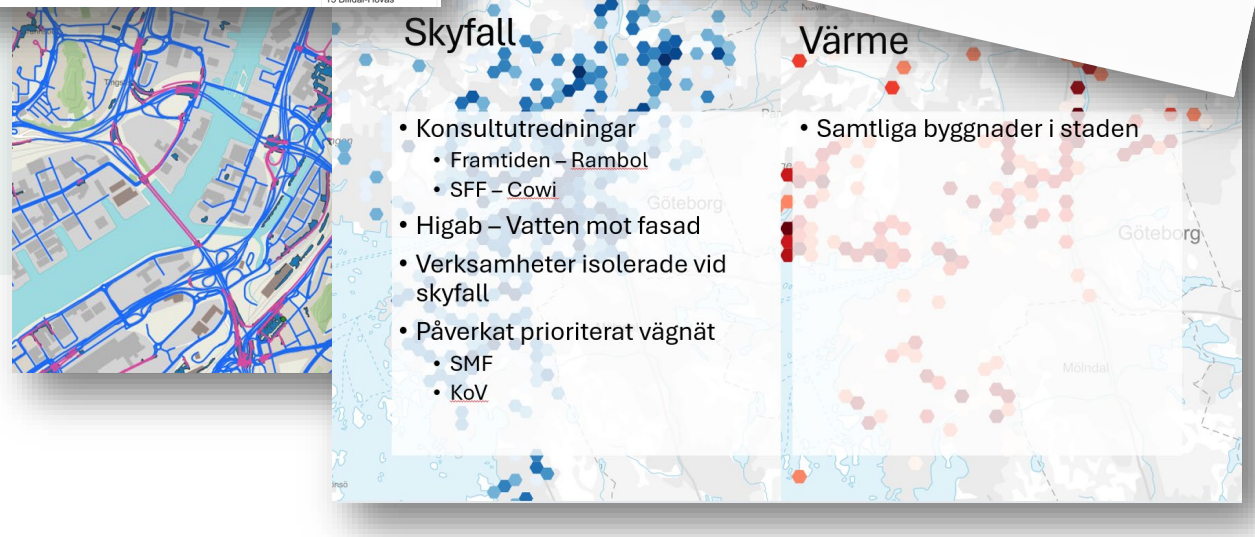
Utgångspunkt är indelning i de 16 strukturplanområdena för skyfall (Kretslopp och vatten)

Vad har genomförts?

Metodutveckling - riskanalyser & GIS

Varmare

Digitalisering och AI

Påverkansarbete nationell nivå

Bakgrund

- 2021: Göteborg budgetuppdrag från KF påverkan för nationell finansiering & ändrad lagstiftning
- 2022: Utredningsunderlag kring problembilden
- 2023: Göteborgs och Malmö stad uppmanar regeringen att tillsätta en ny SOU
- 2023: Storstadssamarbetet etableras
- 2024: Påverkansarbete på nationell nivå; rundabords-samtal, riksdagsseminarium, Almedalen
- 2024: Ny nationell strategi & direktiv om SOUn 20 mars
- 2024: SOU:n: Storstadssamarbetet inbjuds till dialog
- 2025: Dialog etableras med SKR, gemensamt storstäderna
- 2025: SOUns betänkande redovisades 12 maj
- 2025 – Remissvar från staden

På stadens hemsida

Klimatanpassning - Göteborgs Stad

Klimatanpassning

Klimatanpassning är att rusta samhället för klimatförändringar. Människors livsmiljöer och hälsa ska tryggas och ekonomiska värden skyddas. Göteborgs Stad har tagit flera viktiga initiativ och gjort åtaganden för att hantera ett förändrat klimat.

Vad är klimatanpassning?

Klimatanpassning är att rusta samhället för klimatförändringar så att människors livsmiljöer och hälsa kan tryggas och ekonomiska värden skyddas.

Effekter av ett förändrat klimat

Effekterna av ett förändrat klimat är exempelvis att värmeböljorna ökar i antal och längd eller att översvämningsrisken ökar. Nedan beskrivs olika fenomen som får betydelse för vilka risker som kan uppstå.

Så arbetar Göteborgs Stad med klimatanpassning

På den här sidan kan du läsa mer om de initiativ Göteborgs Stad tagit och samarbeten som pågår inom arbetet med klimatanpassning.

Analyser och kunskapsunderlag

På den här sidan finns analyser och underlag om klimatanpassning som Göteborgs Stad tagit fram.

Göteborgs klimatanpassningsplan

Göteborgs klimatanpassningsplan visar hur staden ska möta ökade regnmängder, värmeböljor och översvämningsrisker. Här berättar vi vad planen handlar om och hur arbetet genomförs i hela staden.

Tidslinje för klimatanpassning

Göteborg klimatanpassas steg för steg. I tidslinjen ser du viktiga projekt och beslut som stärker stadens förmåga att hantera skyfall, stigande havsnivåer och värme.

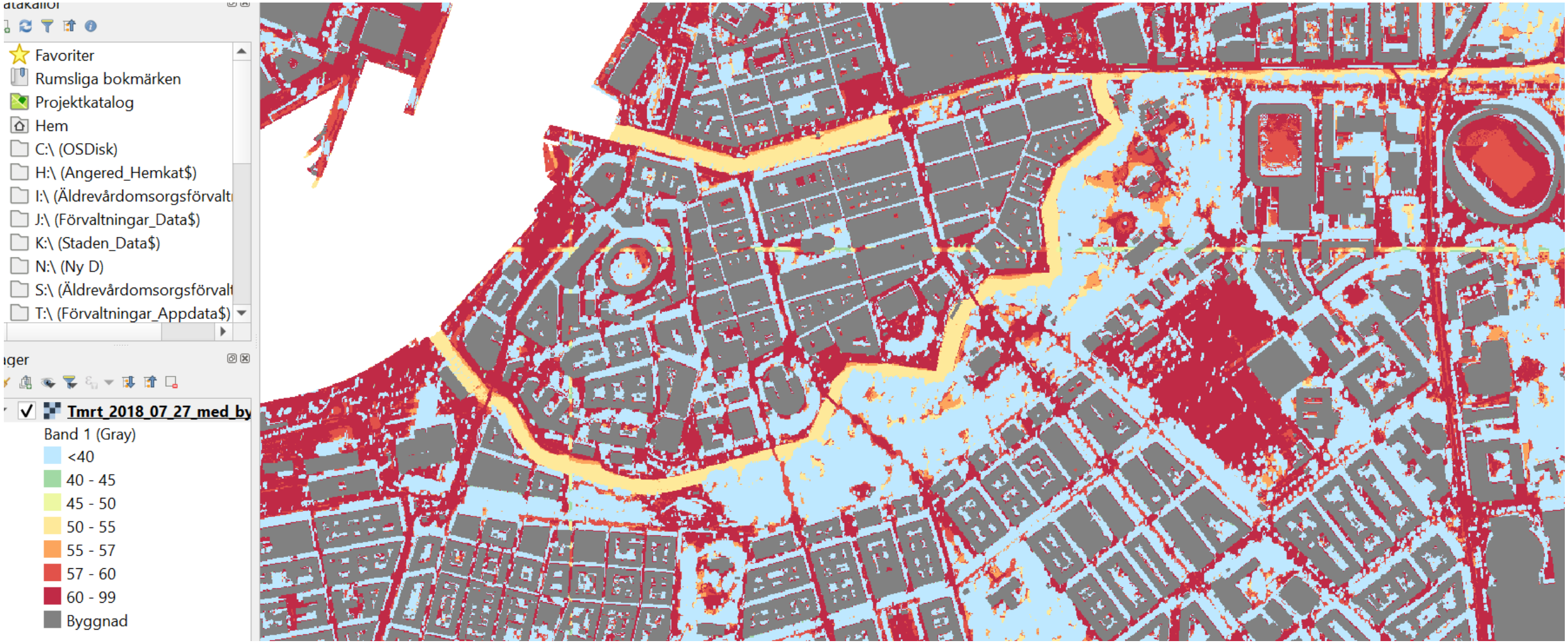

Skydd längs Göta Älv

Packhuskajen klarar höjda vattennivåer

Gamlestadens nya torg skyddar mot vatten

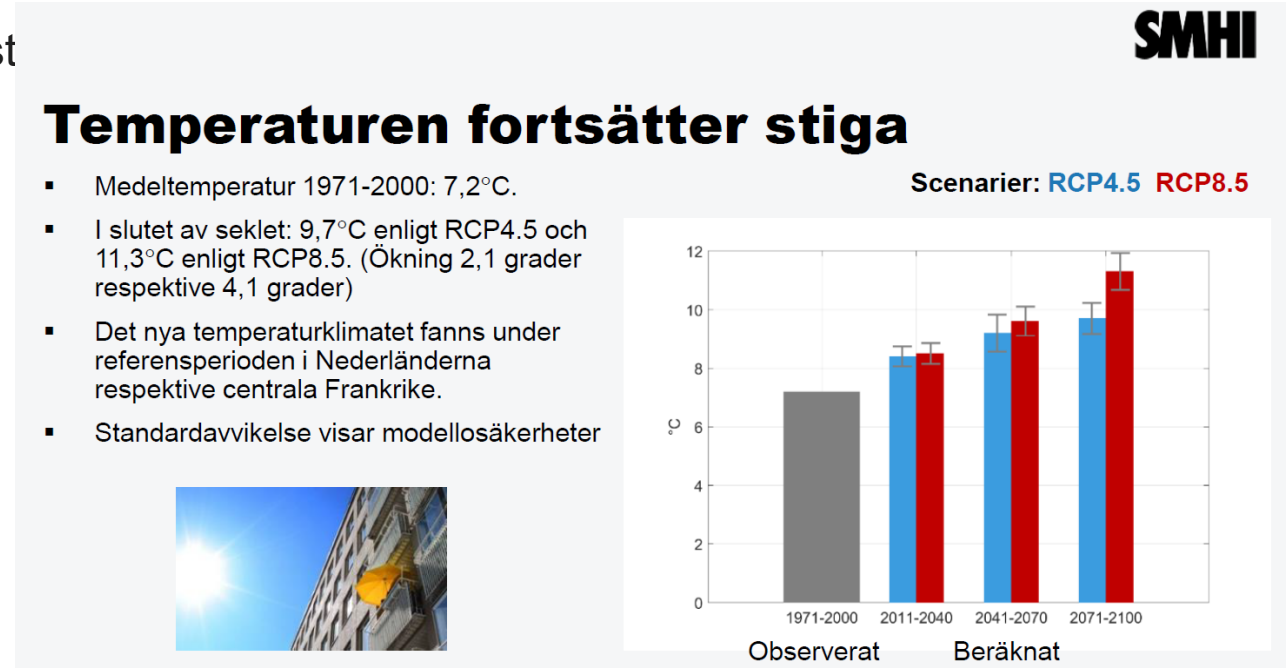
Värmekartering – Strålningstemperatur

Underlag - Klimatanalys Göteborg

- Rapport med inledande beskrivning av väder, klimat och förändring
- Sammanställning av observationer och scenarier för ett antal klimatindikatorer såsom
  - Temperatur
  - Nederbörd
  - Vind
  - Vattenföring
  - Havsvattenst
  - M.fl.

Kommunikation

***Informera äldre och anhöriga** vid höga temperaturer via varningssystem och lokala kanaler.*

Klimatanpassning goteborg.se

Klimatanpassning

Klimatanpassning är att rusta samhället för klimatförändringar. Människors livsmiljöer och hälsa ska tryggas och ekonomiska värden skyddas. Göteborgs Stad har tagit flera viktiga initiativ och gjort åtaganden för att hantera ett förändrat klimat.

Vad är klimatanpassning?

Klimatanpassning är att rusta samhället för klimatförändringar så att människors livsmiljöer och hälsa kan tryggas och ekonomiska värden skyddas.

Effekter av ett förändrat klimat

Effekterna av ett förändrat klimat är exempelvis att värmeböljorna ökar i antal och längd eller att översvämningsrisken ökar. Nedan beskrivs olika fenomen som får betydelse för vilka risker som kan uppstå.

Så arbetar Göteborgs Stad med klimatanpassning

På den här sidan kan du läsa mer om de initiativ Göteborgs Stad tagit och samarbeten som pågår inom arbetet med klimatanpassning.

Analyser och kunskapsunderlag klimatanpassning

På den här sidan finns analyser och underlag om klimatanpassning som Göteborgs Stad och andra myndigheter tagit fram.

Klimatanpassning - Göteborgs Stad

Workshop om klimatanpassning

- **Utmaningar vid värmeböljor?**
- Svårt att hålla svalt i gamla lägenheter och hus – brist på isolering och ventilation.
- Många saknar kunskap om hur man bäst håller hemmet svalt, till exempel att stänga fönster under dagtid.
- Bristen på träd, skugga och grönska samt sittplatser i skugga gör att både bostadsgårdar, torg och andra miljöer blir outhärdliga under varma sommardagar.
- Kollektivtrafiken (bussar/spårvagnar) blir för het och att det är svårt att resa säkert när det är varmt.
- Många har svårt att sova, återhämta sig eller orka aktiviteter. Tappar även aptit.
- Anhöriga oroar sig och har svårt att hjälpa om de bor långt bort.

[Göteborgs Stad: Värmebölja och skyfall: Sammanställning av workshop om klimatanpassning]

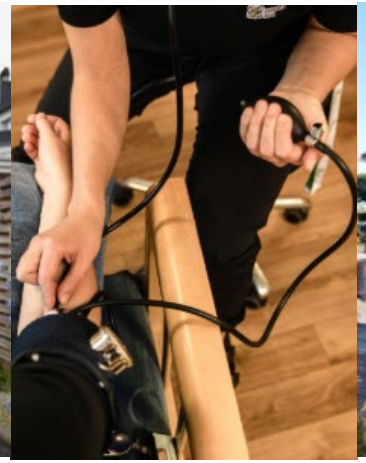
Höga inne- och utetemperaturer
Framkomlighet vid skyfall

Göteborgs Stad

10 avdelningar - 9 600 medarbetare - 40 000 insatser/dygn

- 8000 personer har Hemtjänstinsatser
- 8000 inskrivna patienter
- 48 vård- och omsorgsboenden, ca 3 500 lägenheter
- Dagverksamhet, uppsökande verksamhet …

99 242 personer över 65 år
27 520 personer 80 år eller äldre

Vi gör idag mycket som också innebär anpassning till det ”nya normala klimatet”

Skillnader

Göteborgs Stad

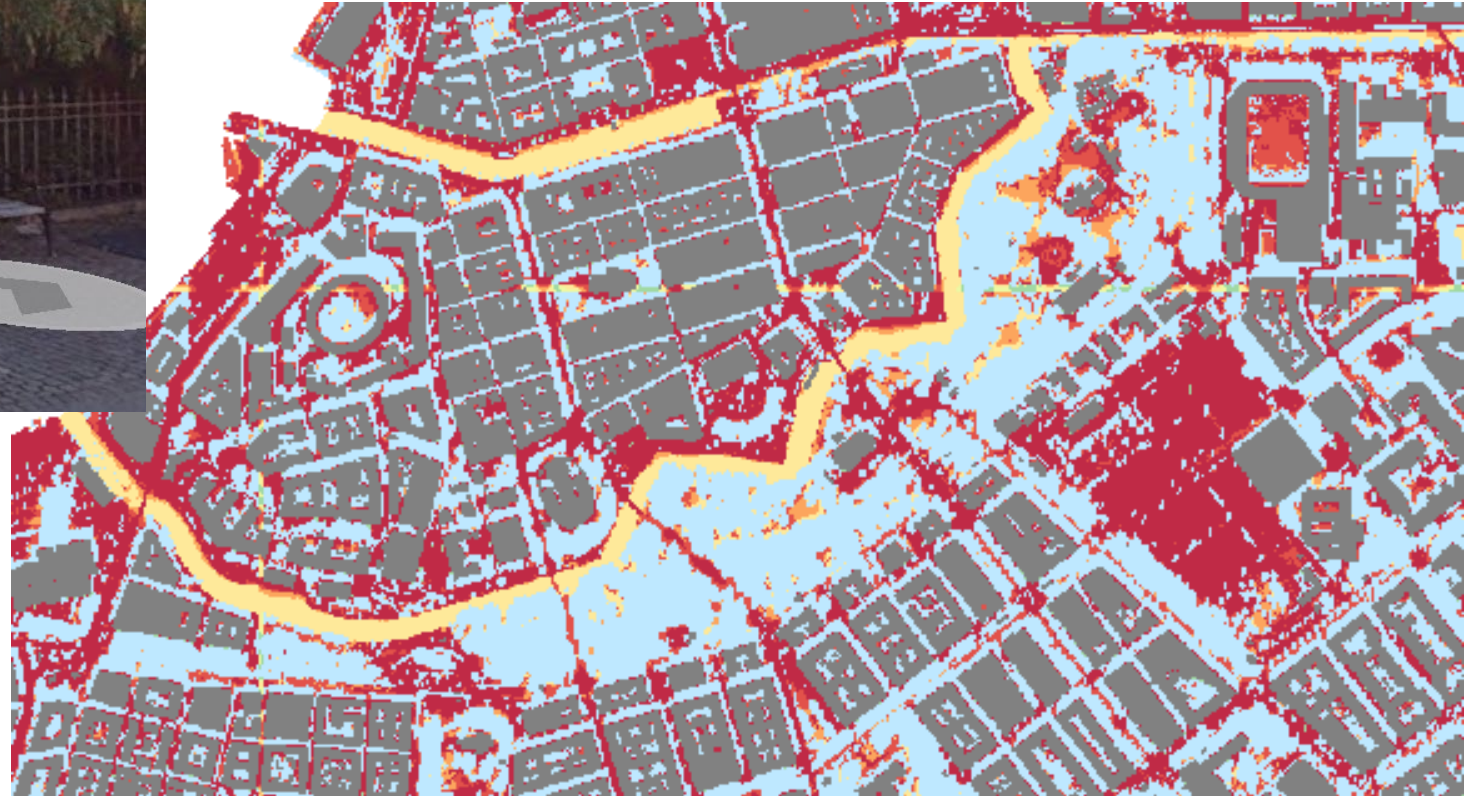

Skapa svala mötesplatser - Samhällsplanering

- Socialtjänstens förebyggande arbete
- 10-årsplanen
- Åldervänliga Göteborg

Alléstråket

Vård- och omsorgsboenden

- **Vilka VoB som är särskilt utsatta, till exempel inventering av innemiljön, att det är varmt på sommaren. Öppna jämförelser där brukarundersökning ligger till grund.**

Gröna och blå stråk ska värnas för att skapa hälsofrämjande livsmiljöer, vackra stadsmiljöer och säkra den biologiska mångfalden. Inriktningen i grönplanen, som bland annat innebär närhet till grönska, ska följas.

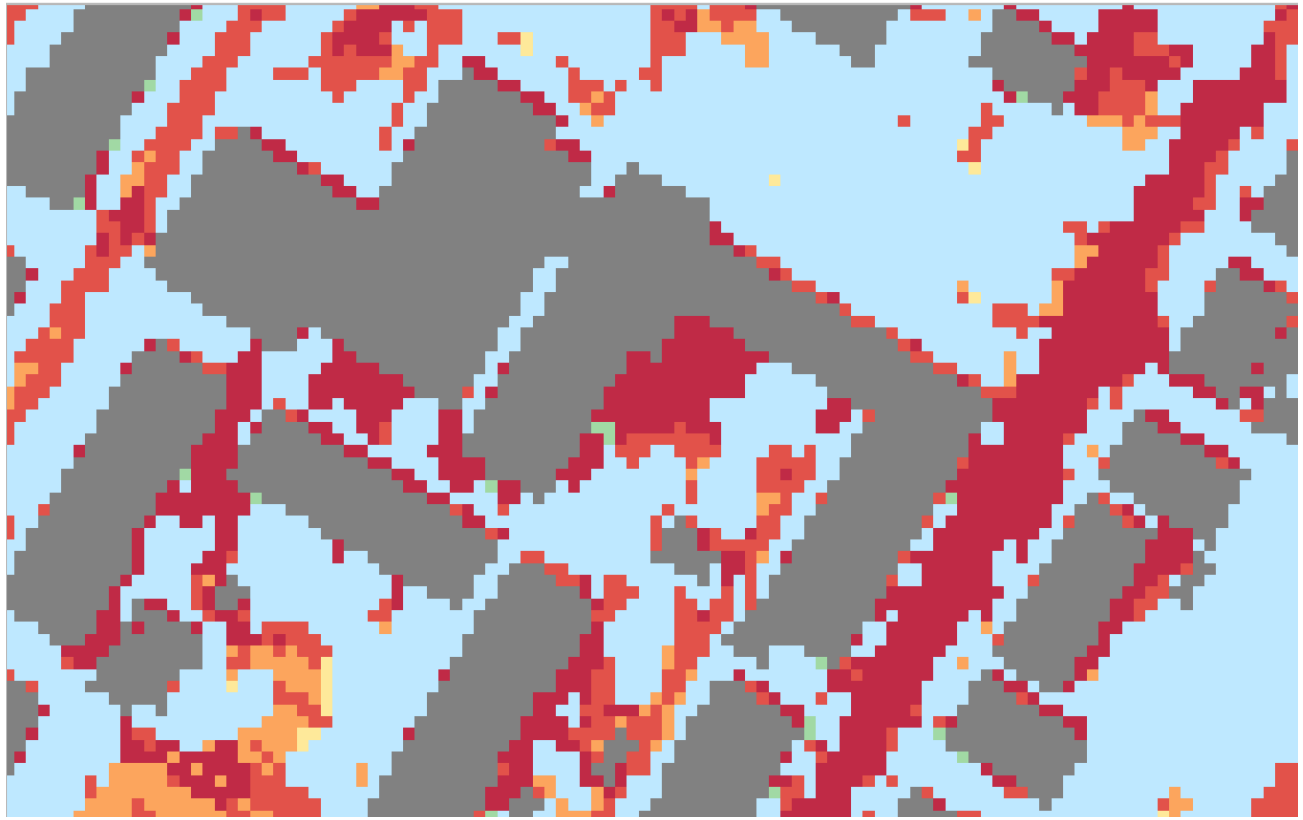
Klimatanpassningsarbetet ska påskyndas, i första hand genom värdeskapande gröna och blå lösningar.

Underlag - Inomhusklimat i vård- och omsorgsboenden

Inför renovering av vård- och omsorgsboenden

Strålningstemperatur 2018-07-27

Pilotstudie - Inomhustemperaturer på Glöstorpshöjden

Göteborgs Stad

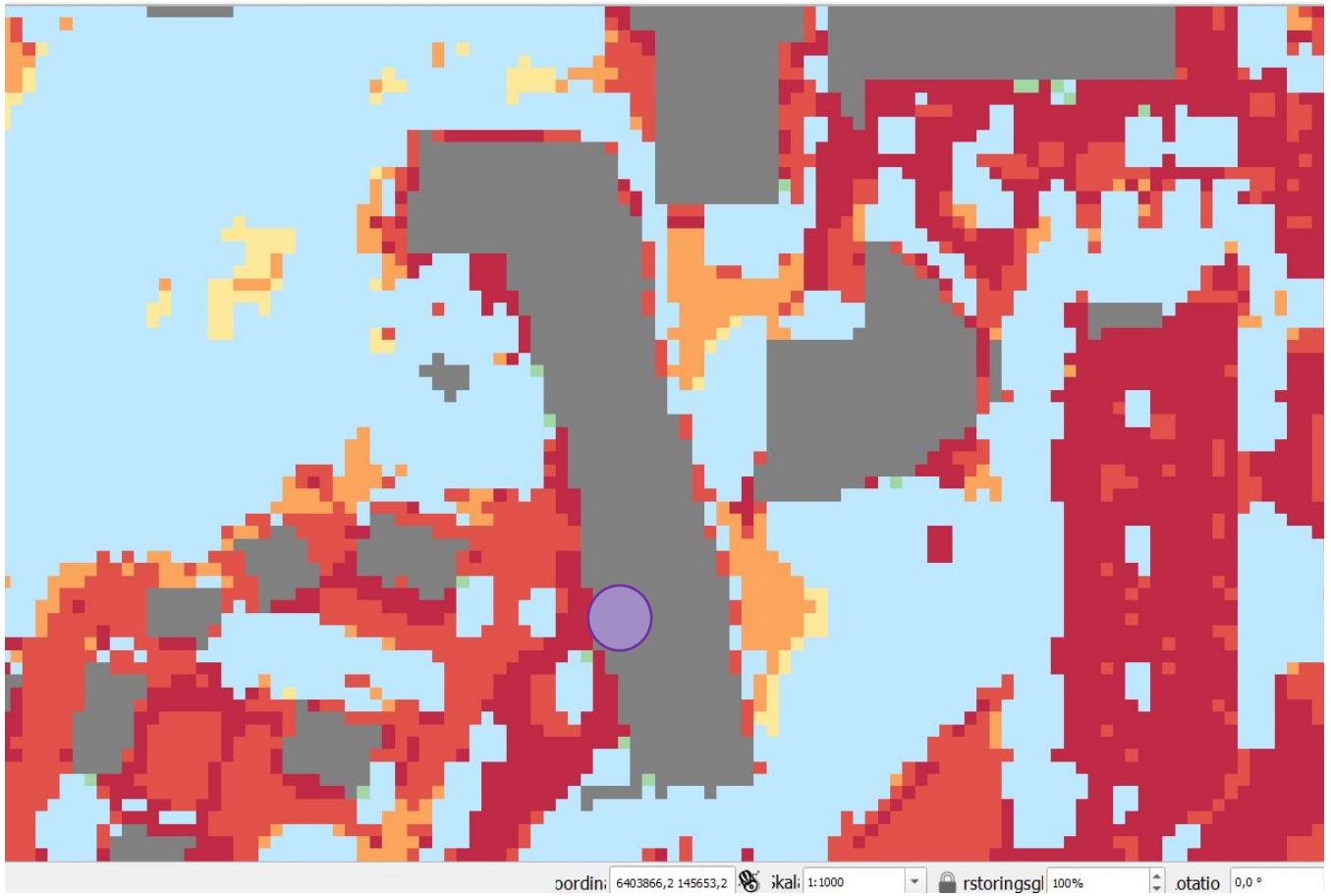

Glöstorpshöjden

Strålningstemperatur Tmrt 2018-07-27

- Hur mycket kan innetemperaturen sänkas med åtgärder i utemiljön?
- Vilka andra tekniska och fysiska åtgärder kan ge effekter?
- Hur kan rutiner och arbetssätt vara till hjälp?
- Hur kan vatten vid regn och skyfall tas om hand och nyttjas?

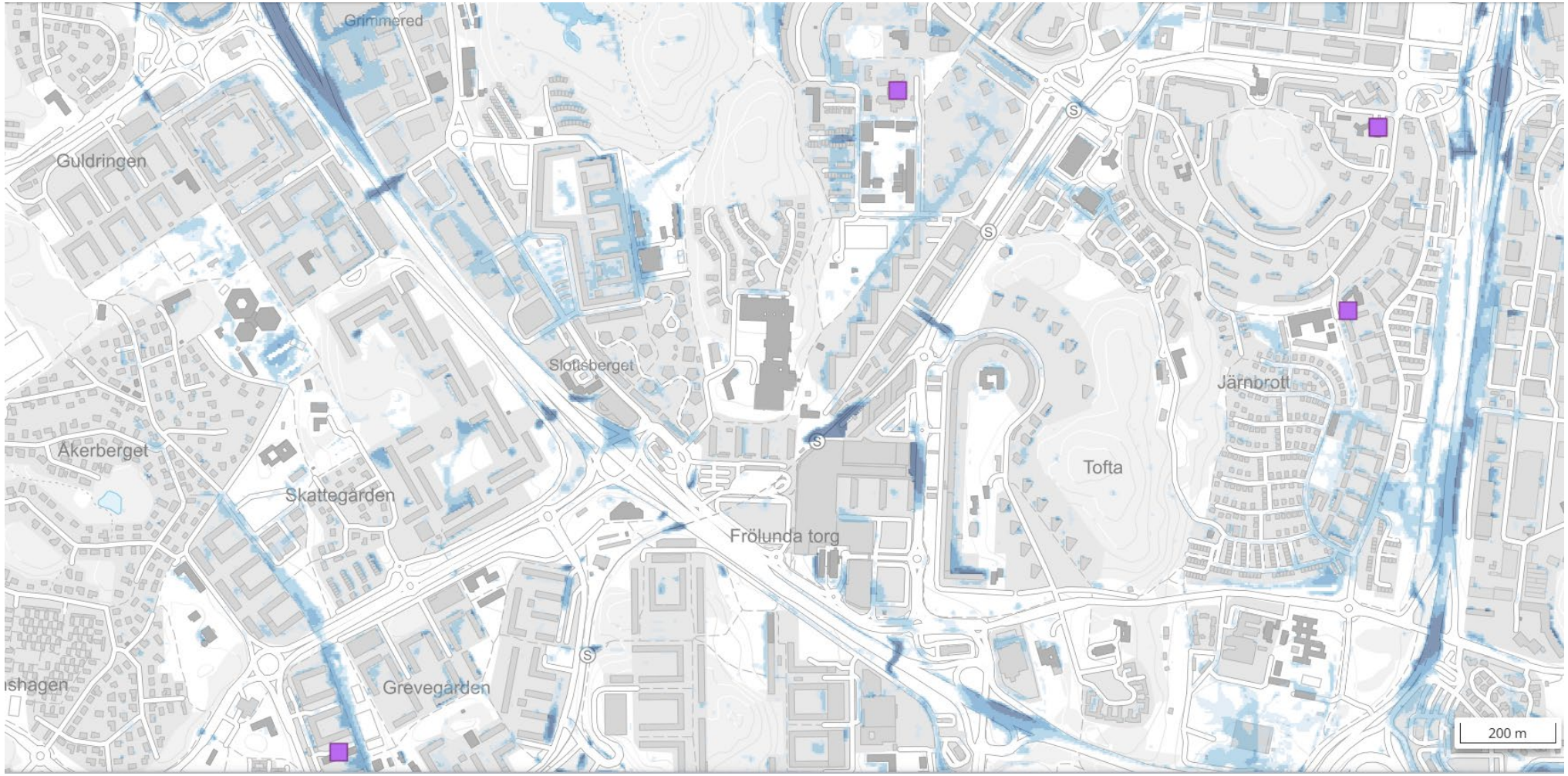

Handlingsplan – åtgärdskatalog - Skala upp

Översvämningsrisker - sannolikhet för översvämningshändelse

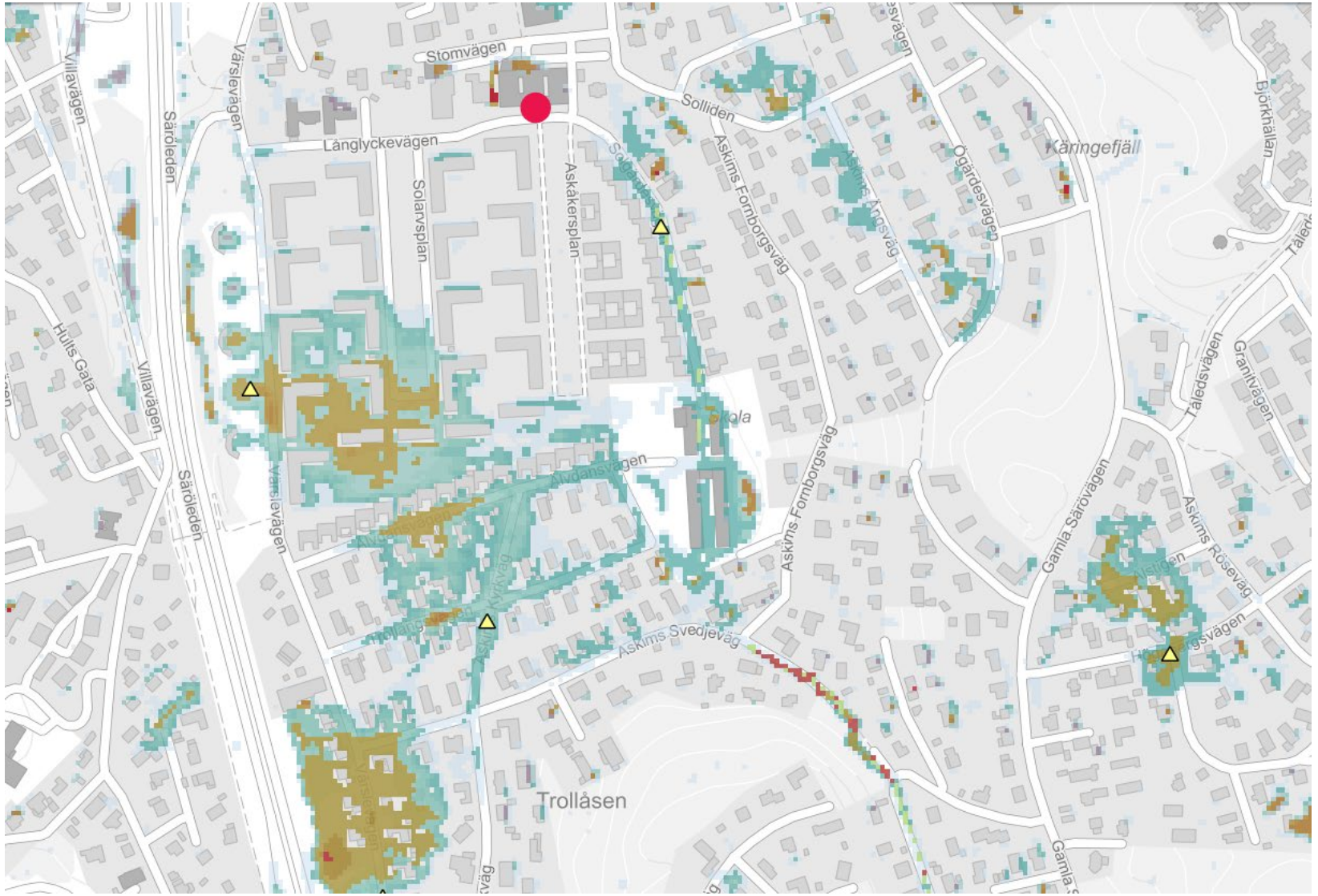
Göteborgs Stad

Underlag - Skyfall Återkomsttid 100 år

Exempel – Påverkan av skyfall

Skyfall Återkomsttid 100 år

Hemtjänsten – rutin

Värmevarningar

När väderprognoserna visar att temperaturen når 26°C eller mer under tre dagar i följd, skickar SMHI förhandsinformation till ansvariga inom vård och omsorg för att öka beredskapen där. Larm om värmebölja från SMHI hanteras i linjen av chefer.

Informera

Medarbetare informerar den enskilde om råd vid värmebölja. Råden finns som bilaga till rutinen (se även sid 3 i denna rutin).

Identifiera, planera och åtgärda

Vissa bostäder kan bli mycket varma sommartid. Finns det bostäder i ert område som är särskilt utsatta? Åtgärder man kan rekommendera den enskilde för att sänka temperaturen är exempelvis ljusa gardiner, fläkt, persienner eventuell markis samt att vädring har bäst effekt under dygnets svala timmar. Man kan även rekommendera den enskilde att skaffa en inomhustermometer.

Enhetschef bedömer behov av extra tillsynsbesök för att erbjuda vätska och eventuellt andra svalkande åtgärder.

Säkerställ även att medarbetare har dryck tillgängligt under arbetspasset.

Göteborgs Stad

Nätverksanalys - Framkomlighet vid skyfall och översvämningar

2026-01-15

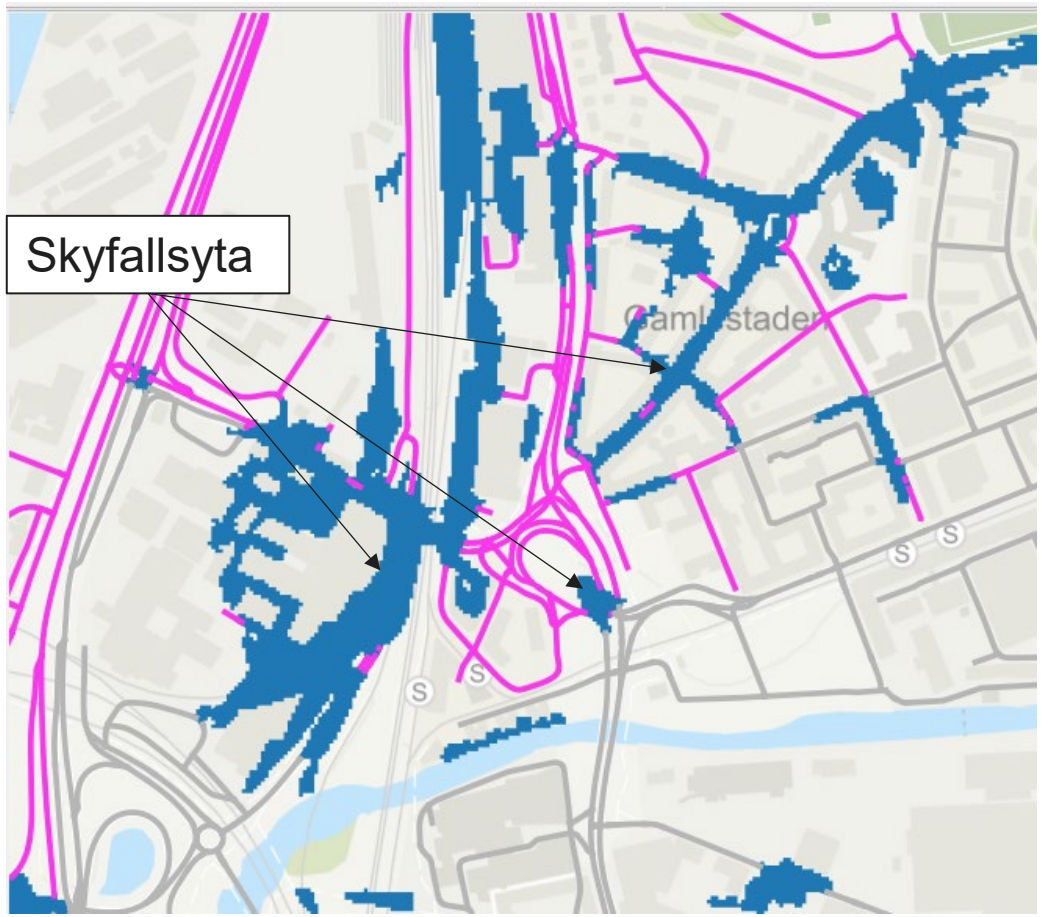
Hållbar stad – öppen för världen

Nätverksanalys

- Vad är nätverksanalys
  - Baseras på ett nätverk - vattenflöden, elnät, flygnät, **vägnät**
  - Nätverket består av
    - länkar och
    - noder
  - Undersöker nätverkets struktur, funktion och påverkan på omgivning --> Konnektivitet

Nätverksanalys (Gamlestads torg)

Göteborgs Stad

Kontakt

Wenche Lerme
wenche.lerme@aldrevardomsorg.goteborg.se
Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen, Göteborgs Stad

BILAGA 1

Dokumentet skickades in via mejl från PRO Lars Skoglund 2025-11-06

Hej

Lite sent men ändock skriver jag. Kanske till nästa tillfälle. Punkt 1 och 3 borde vi kunna han tera
Flera frågor
1 Gör LPR synligt bland äldre i vår stadsdel
2 Nästa steg i klimatarbetet
3 bemanning LPR

Se bilaga

Lars Skoglund

Gör LPR synligt bland äldre i vår stadsdel
Till LPR i våras skrev jag om att LPR måste göras mer synligt/känt bland äldre, frågan har inte hanterats och därför flaggar jag upp den. Bakgrunden är LPRs uppdrag.
Ett första steg är att göra våra möten mer publikt kända genom en publik presentation av protokollet som finns/anslås på träffpunkter bibliotek och där äldre möts.

Arbetsordning för äldre samt vård- och omsorgsnämndens pensionärsråd samt lokala råd Syfte Äldre samt vård- och omsorgsnämndens olika pensionärsråd ska vara forum för dialog, erfarenhetsutbyte och information. Råden ska behandla frågor och insatser inom äldre samt vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden och som berör pensionärer som grupp. Rådens uppgifter
• Vara forum för samråd i planeringsprocesser.
• Bevaka frågor som påverkar livsvillkoren för äldre.
• Uppmärksamma nämnden och förvaltningen på önskvärd eller ogynnsam utveckling och ta initiativ till utveckling och förbättringar.
• Arbeta omvärldsbevakande och analyserande.

Kontakta äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen

Har du synpunkter eller frågor om pensionärsrådet så kan du kontakta Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen.

2 Nästa steg i klimatarbetet

Från föregående protokoll:
Klimatanpassningsåtgärder ses över och vilka VoB som är särskilt utsatta, till exempel

inventering av innemiljön, att det är varmt på sommaren. Öppna jämförelser där brukarundersökning ligger till grund
Vad innebär det hur tar vi det vidare?
Jag menar att vi med tanke på de ambitioner staden har:

Vi kraftsamlar för ett ekologiskt hållbart Göteborg

Det är dags att gå från ord till handling! 2030 ska Göteborg vara en ekologiskt hållbar stad. För att komma dit måste vi ställa om. Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram ger oss förutsättningar att jobba tillsammans med gemensamma arbetssätt och strategier.
Äldreomsorgen är den förvaltning som har störst representation i stadsdelen och vi bör därför ha ett förhållningssätt som är större än att bara bevaka värme vilket i sig är bra. Jag menar att vi inom förvaltningen bör gå in på de verksamheter vi har ansvar för och se på helheten. Jag lämnar här några exempel på vad bör vara med i en analys.

Vi tänker oss följande ordning, ett första förslag:
Äldreboenden såväl kommunens egna som de privata som finns:
* Värmeanpassning, finns aircondition
* Utemiljöer, finns ex lövskugga
* Hur är möjligheter till utomhusvistelse
* Finns evakueringsmöjligheter vid extremväder
* Är förbrukningsmaterial klimatanpassat
* Är återvinningen klimatsäkrad
* Är underleverantörer klimatcertifierade
* Finns tillgång till kollektivtrafik för besökande
* Är mat och fika klimatanpassad
* Medverkar de boende i klimatarbetet

Som steg 2 arbetar vi med de som har hemtjänst
* i mycket lika äldreboenden
* hur hanteras återvinning
* Transporter mellan brukare
* Användning av material i bostaden,

Sista steg blir alla äldre i syadsdelen
* Här är det första som bör ske att förebyggande kommer in LPR
* I mycket liknande hemtjänst
* har vi ett informationsansvar i dessa frågor. EX hur förhåller vi loss till det arbete som

BILAGA 1

pågår i Askim Billdal? Det berör frågor som ligger inom ramen ovanstående punkter. Samt faller inom *Arbeta omvärldsbevakande och analyserande.
https://goteborg.se/wps/portal/enhetssida/miljo-och-klimat-goteborg/tillsammans-for-miljon/klimatneutrala-goteborg-2030/hallbarhetsnatverk-i-askim-billdal

Bemanning LPR
Med tanke på uppdraget borde någon tjänsteman med uppdrag från förebyggande ingå i tjänstemannadelen:

Billdal 25-11-06

Lars Skoglund

Aktivitetslista för lokalt Pensionärsråd (LPR) Sydväst 2022–2026

Aktivitet	Datum då frågan lyftes på LPR Sydväst	Ansvariga	Datum då ärendet drogs på LPR Sydväst	Uppföljning	Övrigt
Folkhälsa för Sydväst	2022	Tina Eliasson och Nina Sanders, från Socialförvaltningen Sydväst	2023-02-06	Klart	
Välfärdsutmaningen och långsiktig plan	2022-10-17	AC Simon Andrén Cederholm	2023-02-06	Pågående	
Mottagningsteamet	2023-02-06	Moa Linder och Maiko Shioda, socialsekr Myndighet ÄVO	2024-02-05	Klart	
Hemtjänstindex	2023-02-06	Charlotte Nyberg, Hemtjänsten	2023-04-03 2025-02-03	Klart	Frågan tas i ÄVO:s centrala p-råd
Anhörigstöd	2022-10-17	Anhörigkonsulent Jerker Eklund	2023-04-03 2024-09-16	Klart	
Utvärdering av pensionärsråden	2023-11-20	Avdelningschefer, Förvaltningsledning	2023-09-04 2024-02-05 2024-04-15	Klart	Enkätsvar presenterades 5 feb 15 april info om att enkät ska skickas till politiker och tjänstepersoner
Mat och måltid	2022-10-17 2023-02-06 2023-04-03	Emma Davachi, dietist inom Service Måltid ÄVO	2023-09-04	Klart	
Hemtjänsten /Minutstyrning samt Kontinuitet	2023-04-03 2025-04-15	AC	2025-04-14	Pågående	14 april lyfter p-råd att de önskar få info om kontinuitet inom Hemtjänsten lokalt perspektiv
Nutiden och framtidens äldreboende / Lokalbehovsplan	2023-04-03	AC Simon Andrén Cederholm	2023-09-04	Pågående	P-råd hade en önskan på detta möte att få en dragning av politiken på ett kommande p-råd
Tand- och munhälsa och nödvändig tandvård	2023-09-04	Maria Janz socialsekreterare ÄVO, Lotten Renholm Pihl tandläkare Folktandvården VGR	2023-11-20	Klart	

Uppdaterad 2026-02-24

Aktivitet	Datum då frågan lyftes på LPR Sydväst	Ansvarig	Datum då ärendet drogs på LPR Sydväst	Uppföljning	Övrigt
Digitalisering och välfärdsteknik, Läkemedelsautomater	2023-04-03	HS EC Jannike Fast, Södra Skärgården	2023-11-20	Klart	
Ekonomi / budgetförutsättningar	2022-10-17	AC ekonomi Emma Höjgaard	2023-11-20	Klart	Gemensam punkt alla pensionärsråd
Bjuda in chefer inom stadsområde Sydväst för en bättre bild av stadsområdet	2024-02-05	AC och Ingela W bjuder in till kommande p-råd		Pågående	Pensionärs-organisationerna kom med förslaget
VC från Hemtjänst Sydväst	2024-02-05	VC Linda Hedborg och VC Anna Engström Celik, Hemtjänsten	2024-04-15	Klart	
Politiker bjuds in till Pensionärsråd Sydväst	2024-04-15 2024-09-16	Presidiet deltar Marina Johansson Peter Svensson Elisabet Lann	2024-11-11	Klart	
VC från Vård- och omsorgsboende Sydväst	2024-02-05	VC VoB Johanna Ottosson och Annelie Westlund	2025-09-15	Pågående	
VC kommunal hälso- och sjukvård	2024-04-15	VC Rehab Ingegärd Ljungqvist, EC Anders Hult Sydväst	2024-09-16	Klart	
Rehabilitering hälso- och sjukvård	2024-02-05	VC Rehab Ingegärd Ljungqvist, VU Raheleh Townsend	2025-04-14	Klart	
Göteborgs stads webbplats	2024	Redaktör webb ÄVO Catrine Källström, Malin Lara Gürcan	2024-10-15	Klart	Visar stadens nya webbplats.
Språksvårigheter och bemötandefrågor främst inom hemtjänsten	2022-10-17 2023-09-04	Från ÄVO: Sofia Gunnarsson Lisa Hallberg	2025-02-03 2025-09-15	Pågående	Gemensam punkt alla pensionärsråd Status språk återkopplas på p-råd september
Motverka ofrivillig ensamhet /förebyggande arbete	2024	Elisabeth Madsen, hälsofrämjande och förebyggande ÄVO	2025-02-03	Klart	
Trygghetsboende	2025	EC Anna Laursdotter Garpvall, Annica Engelin Dalis, Anette Källström	2025-04-14	Klart	
Äldreombudsmannen	2025-04-14	Kristin Eliasson	2025-11-10	Klart	Inbjuden till p-råd Sydväst 11 november
Projekt med Bostadsbolaget Västra Järnbrott	2025-09-15	Jolin Sewén, ÄVO verksamhetsutvecklare	2025-11-10	Klart	Önskar informera p-råd Sydväst 11 november

Uppdaterad 2026-02-24

Aktivitet	Datum då frågan lyftes på LPR Sydväst	Ansvarig	Datum då ärendet drogs på LPR Sydväst	Uppföljning	Övrigt
Hemtjänstens strukturella förutsättningar	2025-11-10	Projektledare Helena Söderbäck	2026-02-13		Bjuda in till p-råd 13 februari
Klimatanpassningsplan	2025-11-10	Projektledare Wenche Lerme	2026-02-13		Bjuda in till p-råd 13 februari
Sväljningssvårigheter **Nutrition**	2025-11-10	Bjuda in SSK Sydväst			Bjuda in till p-råd 10 april
Palliativ vård	2026-02-13	Bjuda in SSK Sydväst			Bjuda in till p-råd 10 april

Uppdaterad 2026-02-24